

The Holy See

SVETA MISA U NOĆI

SVETKOVINA ROĐENJA GOSPODINOVA

HOMILIJA SVETOG OCA FRANJE

*Vatikanska bazilika
Nedjelja, 24. prosinca 2023.*

[Multimedia]

„Popis svega svijeta“ (Lk 2,1). To je kontekst u kojem je Isus rođen i na koji se fokusira evanđelje. Moglo se to tek usput spomenuti, no evanđelje ipak pažljivo govori o tome. A s tim iznosi veliki kontrast: dok car broji stanovnike svijeta, Bog ulazi gotovo prikriveno. Dok se odgovorni pokušavaju uzdići među velikane povijesti, Kralj povijesti bira put malenosti. Nitko ga od moćnika ne primjećuje, tek poneki pastiri, potisnuti na marginu društvenog života.

No popis stanovništva govori više. U Bibliji nije lijep spomen na njega. Kralj David, koji je popustio iskušenju velikog broja i nezdrave tvrdnje o samodostatnosti, počinio je ozbiljan grijeh provodeći popis stanovništva. Želio je saznati o snazi te je nakon otprilike devet mjeseci imao broj onih koji su mogli nositi mač (usp. 2 Sam 24,1-9). Gospodin je bio ogorčen, a ljude je pogodila nesreća. U ovoj se noći, pak, „Davidov sin“, Isus, nakon devet mjeseci u Marijinoj utrobi, rađa u Betlehemu, Davidovu gradu, i ne kažnjava popis stanovništva, već se ponizno prepušta popisati. Jedan među mnogima. Ne vidimo ljutitog Boga koji kažnjava, nego milosrdnog Boga koji se utjelovljuje, koji slabašan ulazi u svijet, a prethodi mu navještaj: „na zemlji mir ljudima“ (Lk 2,14). I naše je srce večeras u Betlehemu, gdje je Knez mira još uvijek odbačen gubitničkom logikom rata, uz tutnjavu oružja koja mu i danas priječi da nađe svratište u svijetu (usp. Lk 2,7).

Ukratko, *popis svega svijeta* očituje s jedne strane previše ljudske spletku koje se protežu kroz povijest: svijet koji traži moć i snagu, slavu i hvalu, gdje se sve mjeri uspjesima i rezultatima, s brojkama i s brojevima. To je opsjednutost *nastupom*. No, istodobno se u popisu ističe Isusov put koji nas dolazi tražiti po utjelovljenju. On nije bog nastupa, već Bog *utjelovljenja*. On ne ruši nepravde odozgo silom, nego odozdo ljubavlju; ne probija se bezgraničnom snagom, već se spušta u naša ograničenja; on ne izbjegava naše krhkosti, nego ih preuzima.

Braćo i sestre, večeras se možemo zapitati: u kojeg Boga mi vjerujemo? U Boga utjelovljenja ili u boga nastupa, izvedbe? Da, jer postoji rizik da se Božić doživi s poganskom predodžbom o Bogu, kao da je moćni gospodar na nebu; bog koji spaja moć, svjetovni uspjeh i idolopoklonstvo konzumerizma. Uvijek se vraća lažna slika odvojenog i bodljivakavog boga, koji se dobro ponaša prema dobrima i ljuti se prema lošima; boga stvorenog na našu sliku, korisnog samo da riješi naše probleme i da nam otkloni zla. On se, međutim, ne služi čarobnim štapićem, nije komercijalni bog „svega i odmah“. On nas ne spašava pritiskom na gumb, nego se čini bližnjim da promijeni stvarnost iznutra. Ipak, koliko je duboko u nama ukorijenjena svjetovna ideja o udaljenom i kontrolirajućem Bogu, krutom i moćnom, koji pomaže svojim da nadvladaju druge! Ali to nije tako: On je rođen za *sve ljude*, tijekom popisa *svega svijeta*.

Pogledajmo stoga „živoga i istinskoga Boga“ (usp. 1. Sol 1,9): Njega koji je iznad svake ljudske računice, a ipak dopušta da ga zabilježimo našim prebrojavanjem. Njega koji mijenja povijest živeći u njoj. Njega koji nas poštuje do te mjere da nam dopušta da ga odbacimo. Njega koji briše grijeh preuzimajući ga na sebe, koji ne uklanja bol nego je preobražava, koji ne uklanja probleme iz naših života, već daje našim životima nadu veću od problema. On toliko želi zagrliti naše postojanje da, beskonačan, za nas postaje konačan; velik, postaje malen; pravedan, nastanjuje naše nepravde. Braćo i sestre, ovo je čudo Božića: on nije mješavina zaslađenih osjećaja i svjetovnih utjeha, već neviđena nježnost Boga koji spašava svijet utjelovljujući se. Pogledajmo Dijete, pogledajmo njegove jaslje, pogledajmo jaslje, koje anđeli nazivaju „znakom“ (Lk 2,12): to je zapravo otkrivajući znak lica Boga koji je supatnja i milosrđe, svemogući uvijek i samo u ljubavi. On postaje bližnji, postaje bližnji, nježan i suosjećajan, to je Božji način postojanja: blizina, supatnja, nježnost.

Sestre, braćo, zadivimo se jer „on *tijelom* postade“ (usp. Iv 1,14). Tijelo je riječ koja podsjeća na našu krhkost i koju evanđelje koristi da nam kaže da je Bog duboko ušao u naše ljudsko stanje. Zašto je učinio toliko? – pitamo se. Jer mu je stalo do svega u vezi s nama, jer nas voli do te mjere da nas smatra dragocjenijima od svega drugoga. Brate, sestro, za Boga koji je mijenjao povijest tijekom popisa nisi broj, nego lice. Tvoje je ime zapisano u njegovom srcu. Ali ti, gledajući svoje srce, svoje nastupe koji nisu na visini, svijet koji sudi i ne oprašta, možda loše živiš ovaj Božić, misliš da ti ne ide, gajiš osjećaj nedoraslosti i nezadovoljstvo zbog svoje krhkosti, zbog svojih padova i svojih problema i zbog svojih grijeha. No danas, molim te, prepusti inicijativu Isusu koji ti govori: „Radi tebe sam tijelom postao, radi tebe sam postao poput tebe“. Zašto ostaješ u zatvoru svoje tuge? Poput pastira koji su napustili svoja stada, napusti ogradu svoje melankolije i prigrli

nježnost djeteta Boga. Bez maski i bez oklopa, dobaci svoje brige Njemu i On će se pobrinuti za te (usp. Ps 55,23): On, koji je postao tijelom, ne čeka tvoje uspješne nastupe, nego tvoje otvoreno i pouzdano srce. I ti ćeš u Njemu ponovno otkriti tko si: ljubljani Božji sin, ljubljena Božja kći. Sada možeš u to vjerovati, jer večeras je Gospodin došao na svjetlo da osvijetli tvoj život i njegove oči sjaje ljubavlju prema tebi. Teško nam je povjerovati u to, da Božje oči sjaje ljubavlju prema nama.

Da, Krist ne gleda na brojke, nego u lica. Tko, međutim, gleda u Njega, među mnogim stvarima i ludim trkama uvijek užurbanog i ravnodušnog svijeta? Tko ga gleda? U Betlehemu, dok su mnogi ljudi, zahvaćeni uzbuđenjem popisa stanovništva, dolazili i odlazili, punili smještaje i gostionice pričajući o ovome i onom, neki su bili blizu Isusu: bili su to Marija i Josip, pastiri, zatim mudraci. Učimo od njih. Stoje pogleda uprtog u Isusa, srca okrenuta k Njemu, ne govore, nego se *klanjaju*. Večeras je, braćo i sestre, vrijeme za klanjanje: *klanjati se*.

Adoracija je način da se prihvati utjelovljenje. Jer upravo u šutnji Isus, Riječ Očeva, postaje tijelom u našim životima. Učinimo i mi poput njih u Betlehemu, što znači „kuća kruha“: zastanimo pred Njim, Kruhom života. Otkrijmo ponovno klanjanje, jer adoracija nije gubljenje vremena, nego dopuštanje Bogu da se nastani u našem vremenu. To znači činiti da u nama procvjeta sjeme utjelovljenja, to je suradnja u djelu Gospodnjem koji poput kvasca mijenja svijet. To znači posredovati, popravljati, dopuštati Bogu da ispravi povijest. Veliki pripovjedač epskih djela napisao je svome sinu: „Nudim ti jedinu veliku stvar koju valja ljubiti na zemlji: Presveti Sakrament. Tamo ćeš pronaći privlačnost, slavu, čast, vjernost i pravi put svih svojih ljubavi na zemlji“ (J.R.R. Tolkien, *Pismo* 43, ožujak 1941.).

Braćo i sestre, noćas ljubav mijenja povijest. Daj da vjerujemo, o Gospodine, u snagu tvoje ljubavi, koja je toliko različita od snage svijeta. Gospodine, daj da se poput Marije, Josipa, pastira i mudraca okupimo oko tebe da ti se poklonimo. Tobom sličniji Tebi, moći ćemo svijetu svjedočiti ljepotu lica tvoga.